

ภาวะหลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมดคืออะไร?

ภาวะหลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมด พบประมาณร้อยละ 1 ของเด็กที่มีความผิดปกติหัวใจตั้งแต่กำเนิด เป็นความผิดปกติแต่กำเนิดทางโครงสร้างของหัวใจที่ทำให้การไหลเวียนเลือดเปลี่ยนแปลงไป ในภาวะปกติ เลือดที่มีออกซิเจนสูงจากปอดจะไหลเข้าสู่หัวใจห้องบนซ้าย (left atrium) และไหลลงหัวใจห้องล่างซ้าย (left ventricle) ก่อนถูกสูบฉีดไปทั่วร่างกายผ่านหลอดเลือดแดงเอออร์ตา (aorta)

แต่ในภาวะหลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมด เลือดที่มีออกซิเจนสูงจากปอดจะไหลเข้าสู่ตำแหน่งอื่น โดยส่วนใหญ่จะไหลเข้าสู่หัวใจห้องบนขวา (right atrium) ทำให้ผสมกับเลือดที่มีออกซิเจนต่ำจากส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ภาวะนี้มีหลายชนิดขึ้นอยู่กับตำแหน่งของหลอดเลือดดำปอดที่ผิดปกติ ซึ่งทุกชนิดจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดแก้ไข บางรายอาจมีหลอดเลือดดำปอดตีบแคบ (pulmonary vein stenosis) ร่วมด้วย ทำให้อาการรุนแรงขึ้น เช่น ผิวหนังมีสีคล้ำหรือเขียว (cyanosis) ซึ่งจำเป็นต้องทำการผ่าตัดแก้ไขโดยเร็ว

เกิดขึ้นได้อย่างไร?

ในร่างกายมนุษย์มีระบบไหลเวียนเลือดอยู่สองระบบ คือ

ระบบไหลเวียนเลือดทั่วร่างกาย (systemic circulation) เริ่มจากเลือดที่มีออกซิเจนสูงเข้าสู่หัวใจห้องบนซ้าย ไปยังหัวใจห้องล่างซ้าย และถูกสูบฉีดผ่านหลอดเลือดแดงเอออร์ตาไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จากนั้นนำเลือดที่มีออกซิเจนต่ำกลับเข้าสู่หัวใจห้องบนขวาผ่านหลอดเลือดดำใหญ่ (systemic veins)

ระบบไหลเวียนเลือดในปอด (pulmonary circulation) เริ่มจากเลือดที่มีออกซิเจนต่ำเข้าสู่หัวใจห้องบนขวา ไปยังหัวใจห้องล่างขวา (right ventricle) และถูกสูบฉีดผ่านหลอดเลือดแดงปอด (pulmonary artery) ไปยังปอด จากนั้นนำเลือดที่มีออกซิเจนสูงกลับเข้าสู่หัวใจห้องบนซ้ายผ่านหลอดเลือดดำปอด (pulmonary vein)

แต่ในภาวะหลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมด หลอดเลือดดำปอดไม่มีการเชื่อมต่อเข้าสู่หัวใจห้องบนซ้าย โดยตรงเหมือนปกติ เลือดที่มีออกซิเจนสูงจึงไม่สามารถเข้าสู่ระบบไหลเวียนเลือดทั่วร่างกายเพื่อไปยังส่วนต่าง ๆ ได้

เกี่ยวข้องกับโครโมโซมอย่างไร?

ยังไม่ทราบชัดเจนว่าภาวะนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร และความผิดปกติของโครโมโซมพบได้ไม่บ่อยในภาวะนี้

ควรทำการตรวจเพิ่มเติมหรือไม่?

แนะนำให้ทำการตรวจอัลตราซาวด์หัวใจทารกในครรภ์อย่างละเอียด (fetal echocardiography) โดยแพทย์เวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์ (MFM) หรือกุมารแพทย์โรคหัวใจ ถึงแม้ว่ายังไม่พบความเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างภาวะนี้กับ

ความผิดปกติของโครโมโซม แต่ก็มี การพบความผิดปกติของยีนบางชนิดที่อาจเกี่ยวข้องกับภาวะนี้ หากพบสัญญาณผิดปกติอื่นจากการตรวจอัลตราซาวด์ แพทย์อาจแนะนำให้คุณปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านพันธุศาสตร์เพื่อประเมินเพิ่มเติม

ควรเฝ้าระวังอะไรระหว่างการตั้งครรภ์?

ทารกในครรภ์ยังไม่จำเป็นต้องใช้ปอดในการแลกเปลี่ยนออกซิเจน เนื่องจากรกมีบทบาทสำคัญในการนำออกซิเจนจากมารดาไปยังทารก ดังนั้นทั้งมารดาและทารกมักจะไม่มีแสดงอาการผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับภาวะนี้ในระหว่างตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตาม อาจจำเป็นต้องตรวจตรวจอัลตราซาวด์หัวใจทารกในครรภ์อย่างละเอียดเป็นระยะ เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงของการไหลเวียนเลือดภายในหัวใจที่เป็นผลจากโครงสร้างที่ผิดปกติ นอกจากนี้ควรวางแผนให้คลอดในสถานพยาบาลที่มีความพร้อมในการดูแลทารกที่มีความผิดปกติของหัวใจโดยเฉพาะหลังคลอด

มีผลต่อทารกหลังคลอดอย่างไร?

ทารกหลังคลอดจะได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเพื่อหาอาการที่แสดงถึงความรุนแรงของโรค แพทย์จะทำการตรวจเอคโคหัวใจ (neonatal echocardiogram) เพื่อยืนยันการวินิจฉัย ระบุชนิดของภาวะหลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมด และตรวจหาความผิดปกติของโครงสร้างหัวใจอื่น ๆ เช่น การมีภาวะหลอดเลือดดำปอดตีบแคบและความรุนแรง

ทารกจะได้รับการเฝ้าระวังภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดอักเสบ (pneumonia) และภาวะหัวใจล้มเหลวเฉียบพลัน ภาวะนี้จำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดเพื่อแก้ไขความผิดปกติ โดยกุมารแพทย์โรคหัวใจและศัลยแพทย์โรคหัวใจหลอดเลือดจะเป็นผู้พิจารณาเวลาที่เหมาะสมหลังจากประเมินสภาพทารกและตรวจเพิ่มเติมครบถ้วนแล้ว ภาวะนี้เป็นความผิดปกติของหัวใจที่รุนแรง หากไม่ได้รับการผ่าตัดแก้ไข ทารกส่วนใหญ่จะไม่สามารถมีชีวิตรอดเกินหนึ่งปีแรกของชีวิตได้

จะเกิดขึ้นอีกหรือไม่?

มีรายงานว่าภาวะนี้สามารถเกิดซ้ำในพี่น้องหรือสมาชิกครอบครัวคนอื่นได้ ดังนั้น การตั้งครรภ์ครั้งถัดไปควรได้รับการประเมินด้วยการตรวจอัลตราซาวด์หัวใจทารกในครรภ์อย่างละเอียด

คำถามอื่น ๆ ที่ควรถาม?

- ทารกมีภาวะหลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมดชนิดไหน?
- มีความผิดปกติของหัวใจหรือความผิดปกติอื่น ๆ ร่วมด้วยหรือไม่?
- ควรคลอดที่ไหน?
- มีการตรวจเพิ่มเติมใดบ้างที่ควรทำระหว่างตั้งครรภ์?
- สามารถพบกุมารแพทย์โรคหัวใจที่จะดูแลทารกหลังคลอดได้หรือไม่?

หลอดเลือดดำปอดเข้าสู่หัวใจผิดตำแหน่งทั้งหมด (Total Anomalous Pulmonary Venous Return หรือ TAPVR)

ข้อมูลสำหรับผู้ป่วย – สิ่งที่คุณควรรู้และควรถาม

ข้อสงวนสิทธิ์:

เนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] จัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลทั่วไปเท่านั้น ไม่ได้มีเจตนาที่จะเป็นคำแนะนำทางการแพทย์ที่คุณควรยึดถือ คุณต้องขอรับคำแนะนำทางการแพทย์จากผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะของคุณ ก่อนที่จะดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการใด ๆ ตามเนื้อหาใน [แผ่นพับนี้/เว็บไซต์ของเรา] แม้ว่าเราจะพยายามปรับปรุงข้อมูลใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] เราไม่ได้ให้การรับรอง การประกัน หรือการค้ำประกันใด ๆ ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งหรือโดยนัยว่าเนื้อหาใน [แผ่นพับ/เว็บไซต์ของเรา] มีความถูกต้อง ครบถ้วน หรือเป็นข้อมูลล่าสุด

ปรับปรุงล่าสุด: สิงหาคม 2023